

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 21 maj 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om hästsport på idrottsforum.org

Sverige är idag Europas hästtätaste land. Det finns närmare 300.000 hästar och cirka 55.000 hästhållare; Svenska Ridsportförbundet har 200.000 medlemmar i 980 klubbar av vilka cirka 500 driver ridskolor. En halv miljon svenskar rider regelbundet för motion, rekreation och tävling. De flesta hästsporter finns representerade i Sverige, om än inte alla. Därutöver finns en livaktig trav- och galoppverksamhet. Det är med andra ord inte att undra på att också uppfödning av hästar blivit en omfattande och viktig verksamhet, med närmare 3.000 stuterier och andra uppfödare organiserade i regionala föreningar beroende på ras, som i sin tur samlas under nationella paraplyorganisationer, som i sin tur samlas i Svenska Hästavelnsförbundet eller Svenska Ponnyavelnsförbundet. Och vad det handlar om formuleras träffande i titeln på boken *Jakten på den perfekta hästen*, skriven av Lisa Hoff och Eva Gudmundsson (Perfectbook), som här recenseras av Susanna Hedenborg. Boken ger en god introduktion till villkoren för hästuppfödare här i landet, etiskt, ekonomiskt och arbetsmässigt.

Hästuppfödning – mer slitsamt än lönsamt

Susanna Hedenborg

Idrottsvetenskap, Malmö högskola

Lisa Hoff & Eva Gudmundsson
Jakten på den perfekta hästen: En bok om avel och uppfödare
112 sidor, hft., ill.
Stockholm: Perfectbook 2007
ISBN 978-91-633-1165-9

I dagens Sverige växer hästnäringen. Här finns runt 300 000 hästar. De flesta av dem är ridhästar. Annat var det för 100 år sedan. Då var det nästan bara inom armén som man red på hästar i Sverige. Det stora flertalet hästar användes som dragdjur i jord- och skogsbruket och för olika typer av transporter. Allteftersom motortrafiken ersatte hästen sjönk antalet draghästar kraftigt – antalet ridhästar däremot gick en annan utveckling till mötes. Efter andra världskriget etablerades en organisation som kom att få stor betydelse för den svenska ridsporten – Ridfrämjandet (1948).

Ridfrämjandet var till skillnad från de andra då etablerade ridsportsorganisationerna Svenska Ridsportens Centralförbund (SRC) och Svenska Lantliga Ryttarnas Centralförbund (SLRC) inte i första hand inriktat på tävlingsverksamhet. Till en början etablerades organisationen för att stödja aveln av den Svenska Varmblodiga Hästen. Det var den hästras som användes inom armén och tanken var att staten, genom att stödja aveln och att ridsporten skulle utvecklas till folksport, skulle kunna hålla en hästreserv som skulle kunna kallas in i händelse av krig. Med tiden kom hästens beredskapsvärde att allt mer hamna i bakgrunden. Istället visade det sig att Ridfrämjandet i allt högre utsträckning skulle komma att bli en ungdomsorganisation där utbildning om hur hästen fungerar och ridskoleverksamheten hamnade i centrum.

Trots att aveln inte längre är i statens intresse på samma sätt som när det fanns statliga hingstdepåer och armén var beroende av hästen är avelsarbetet en viktig del av den svenska hästnäringen. Av boken *Jakten på den perfekta*

hästen framgår att antalet ston i avel har ökat från 2000 år 1970 till cirka 5500 idag (efter en toppnotering 1990 på 8000 ston). Näringen behövs i Sverige eftersom landet idag är hästtätast i Europa, men att få bäring i en uppfödarverksamhet är svårt. Att äga hästar är alltid förenligt med stora kostnader, och det är det inte minst när man har att göra med unga hästar som man ännu inte vet hur de ska utveckla sig, berättar bokens författare. Att arbeta med uppfödning innebär dessutom att man alltid jobbar – sju dagar i veckan 365 dagar om året.[1]

I boken får läsaren följa avelsarbetet från det att stoet betäcks fram till dess att det föds ett föl och detta visas. Man får dessutom läsa om ett antal specifika hästar. Författarna berättar ingående om olika betäckningstekniker och om hur viktigt det är att känna sin häst inför betäckning, dräktighet och fölning. De berättar också om hur spännande det kan vara att välja hingst och att se vad det i slutändan blir av fölet. Avelsarbetet beskrivs som en jakt på den riktigt bra tävlingshästen. Kunden tycks vara elitryttaren och inte de många ridskolor som arbetar i det gamla Ridfrämjandets anda.[2]

Jag skulle tro att boken i första hand vänder sig till dem som är intresserade av hästavel eller kanske ridsport i bredare mening. För den idrottsvetenskapligt intresserade har den nog mindre att ge även om det förs ett spännande resonemang om etiken kring naturliga kontra olika typer av konstgjorda befruktningar. Boken förmedlar även att uppfödning av hästar, som en typ av företag, är en verksamhet som man ägnar sig åt för att man tycker om hästar, knappast för att man tänker sig att företaget ska dra in stora vinster – en nog så viktig slutsats för de som är intresserade av sportens kommersialisering. Men för att kunna diskutera dessa frågor mer utförligt behövs vetenskaplig forskning om hästnäringens utveckling idag.

---

[1] För en längre diskussion om arbetet på stallbacken se Hedenborg, S, *Arbete på stallbacken. Nittonhundratalets svenska galoppsport ur genus- och generationsperspektiv* (Malmö: idrottsforum.org 2008).

[2] Sedan 1993 bildar de gamla ridsportsorganisationerna SRC, SLRC, Ridfrämjandet och Svenska Ponnyförbundet tillsammans Svenska Ridsportförbundet.

© **Susanna Hedenborg 2008**

 Köp boken från Adlibris.se

 Kjøp boken fra Capris.no

 Køb bogen fra Akademiskboghandel.dk